

Nijbetocht

Preek foar peaskesnein 2021
ds. Hinne Wagenaar, Jorwert.

Bêste minsken, in wike ferlyn, it wie 25 maart, wie ik oan de gong mei de tarieding fan dizze Peaske-tsjinst en stie yn 'e tún. In preek meitsje ik altyd bûten yn de tún of rinnendewei. En ik stean yn de kjeld oer it lân te dikerjen, fljocht der ynienen in sweltsje oer it lân fan buorman, boer Tjalling. Ik koe my de eagen hast net leauwe. Sa betiid? It is noch mar krekt maaitiid. Ik flean de hûs yn en rop: 'Siets, de swellen binne werom!' Ja, Sietske is dat sa stadichoan wol wend. Dat doch ik ek wannear't ik de earste ljip oer de wjuk gean hear. Of de rôp fan de earste skries hear. O, wat in freugde!

No ken ik it sprekewurd fansels ek wol: 'Ien swel makket noch gjin simmer.' Jawis, de measte swellen komme letter. Mar ien moat de earste wêze. Ien moat de toan sette, rjochting jaan, de simmer oankundigje.

2.

Fan 'e moarn stiene wy hjir iere betiid bûten op it hôf fan tsjerke, it wie noch tsjuster. Dat is miskien wat healwiis, mar yn de Bibelske opstanningsferhalen giet it altyd oer de betide moarn. De lêzing fan hjoed (út Johannes 20) begjint sa: 'De earste deis fan de wike gong Maria fan Magdala moarnsier, doe't it noch tsjuster wie, nei it grêf ta.'

Der stiet net by wat sy dwaan woe by it grêf. It wurdt wol dúdlik dat Maria skriemt. Sy is stikken en kapot fan it feit dat Jezus ombrocht is. Se is ferslein troch de realiteit fan it kwea, fan it ferskuorrende geweld. En no ha se Jezus syn lichem ek noch weihelle, tink se. Der is dan gjin plak om te rouwen, gjin plak fan betinken en protest. En ja, fansels, Maria skriemt. Trije kear wurdt dat yn dit haadstik neamd. En twa kear wurdt frege: 'Frou, wêrom skrieme jo?' Earst troch de twa ingels yn it lege grêf en dan troch Jezus. Mar se sjocht it net, se tinkt dat it de túnman is. En sysels werhellet trije kear itselde: 'Se hawwe de Heare út it grêf weihelle en wy witte net wêr't se Him dellein hawwe.' Help! Sa giet dat wannear't wy fertriet hawwe en traumatyske erfaringen meimeitsje; wy kinne der net oer út, wy werhelje hieltyd mar wer deselde wurden.

Fanwege har triennen kin Maria net goed sjen. Ja, se sjocht it lege grêf wol, se sjocht de doeken wol, de sjocht de ingels wol, se sjocht de túnman wol, mar se sjocht de betsjutting net. Kijken doe je met je ogen, zien met je ziel. Se begrypt net dat der wat feroare is. Se ferstiet de realiteit allinne fan har eigen fertriet út. Har blik is as it ware fertroebele troch de triennen. Logysk fansels, it kwea en it geweld yn dizze wrâld meitsje ús ek sa bang, meitsje it sa dat wy ek hast net mear oars sjen kinne. Mar Maria moat leare om oars te sjen. Sy moat leare om te tinken, nij te betinken, te feroarjen! Wy moatte dat leare. Mar hoe kinne wy nijbetocht wurde?

3.

Hjir yn de Jorwerter tsjerke hinget op grutte banieren it gedicht fan Eppie Dam 'Huis om stil te zijn' - 'Hûs om stil te wurden'. Karin hat it krekt lêzen yn it Hollânsk. Yn dit gedicht sit beweging. De 'ik' fan it gedicht siket in taflecht út in wrâld fan baltend en balstjoerich lûd. Ut de drokte fan de wrâld wei, de wrâld ek fan triennen en fertriet, komt de 'ik' yn in timpel

bout út ademtocht. Op in plak om by de kleare wel stil te wurden. Op in plak dêr't de taal net hurd en wreed is, dêr't it feilich genôch is om it masker ôf te dwaan, dêr't wy ús wiere gesicht sjen litte kinne, dêr't wy ús hannen iepen lizze doarre om te bidden.

Want, bêste minsken, dy 'ik' figuer dy is as Maria. En wy binne is sels! Wy krije allegear genôch foar de kiezen. Oan korona-krisis, oan fertriet en ferlies, oan konflikten en oan spanningen. En dy geane echt net samar wer fuort. Wy hawwe dêrom sokke plakken nedich fan weromlûken, fan stilte, fan besinning. Wy hawwe in skûlplak nedich om fierder te sjen as gewoanwei, om troch ús triennen hinne te sjen. Plakken dêr't wy yn ús wêzen oansprutsen wurde, wa't wy werklik binne. Om in nije blik te ûntfangen, om nijbetocht te wurden. Om nije mooglikheden te betinken.

4.

De grêf tún wie dat plak fan weromlûken foar Maria fan Magdala. Sy socht de ôfsûndering, sy socht de stilte, sy stie stil by har fertriet en rûn der net foar wei. Har masker mocht trochmidden en se liet har oansprekke. Se seach troch har triennen miskien de betsjutting net, mar se hearde de stim wol. Dy stim dy't har namme rôp: 'Maria'. En dan stiet der yn de Bibel, letterlik: 'Sij draaide har om'. Dêr is alles mei sein! Dit is har momint fan omkear, fan bekearing. Hjir wurdt sy nij betocht.

Jezus ropt Maria geastlik wekker sadat se sjocht dat hy opstien is. Dat hy de earste is, dat de omkear begûn is. Dat it kwea en it ferskuorrende geweld net it lêste wurd hawwe. It is as oft Jezus ropt: 'Ik bin de earste, ik set de toan en jou rjochting oan nije mooglikheden. Ik betink dy nij. Lit dyn blik net fertroebelje troch it kwea, libje út it ljocht wei, libje út de leafde.' Mei de wurden dy't aanst songen wurde:

't Goede is sterker as 't kweade,
leafde sterker as haat.
Ljocht is sterker as tsjuster,
libben sterker as dea.
Hy hat oerwûn, Hy hat oerwûn,
Syn leafde draacht ús.

Maria draait har dan om kriget in nije rol tabedield. Ut it weromlutsene fan de stilte wei moat se har omkeare en wer nei de wrâld werom. Sy moat it boadskip fertelle, sy wurdt de earste apostel. Jezus brekt as earste troch de krêften fan dea en kwea hinne. Maria wurdt de earst boadskipper. It begjint mei ien swel, dêrnei folgje de oaren.

Wy meie folgje! Dêrom rop ik no net allinne: 'Siets, Jezus is wier opstien. It is Peaske.' Mar ik rop it oan jimme allegear. Harry, Rennie, Karin, Albertsje: in nij begjin! Hester, Wyneke, Lieme, Alex: 'Sjoch troch jim triennen hinne.' Adrie, Petra, Teake, Andries: 't Goede is sterker as 't kweade.' Ik rop it oan Wiebe en Hindrik efter de piano en it oargel.

En ik rop it oan jimme thús allegear, wat jim namme ek is, hoe't jim ek hjitte! Jezus is opstien, hy is de easte swel dy't de simmer oankundiget. Draai jim om en folgje him, krekt as Maria. Sjoch troch jim triennen hinne dat der in nije wrâld daget: nij libben, nije mooglikheden. Dêrom: wês nijbetocht! Amen.